

ПРОБЛЕМА ВІДСУТНОСТІ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ОПИТУВАЛЬНИКІВ ЯКОСТІ ЖИТТЯ В ПЛАСТИЧНІЙ ХІРУРГІЇ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

Атаманюк О.Ю., Тромбола О.В.

Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ, Україна

Вступ

Активний розвиток пластичної хірургії з впровадженням новітніх методів корекції естетичних дефектів тіла потребує переведення в кількісні показники низки характеристик пацієнта, які не тільки відображають його фізичний соціальний та психологічний стани, а й дозволяють виміряти емоційні враження від проведеного оперативного втручання та відстежити динаміку сприйняття власного тіла. Визначення цих змін стає можливим з впровадженням в медичну практику спеціальних опитувальників оцінки якості життя. Однак, у повсякденній практиці пластичні хірурги дуже часто зіштовхуються із проблемою відсутності україномовних анкет оцінки якості життя, які би змогли об'єктивізувати результати проведеного оперативного лікування, тому розробка алгоритму транскультурної адаптації та валідації спеціалізованих опитувальників для використання в пластичній хірургії залишається актуальною проблемою.

Мета

Запропонувати алгоритм транскультурної адаптації та валідації спеціалізованих анкет оцінки якості життя для пластичної хірургії.

Матеріали та методи. В якості об'єкта проведення транскультурної адаптації була використана анкета щодо задоволеністю формою

власного тіла «Body shape questionnaire». Переклад та культурну адаптацію оригінальної англomовної версії опитувальника було виконано відповідно до рекомендації BOO3 та Professional Society for Health Economics and Outcomes Research. До процесу було залучено два лікарі-хірурги, що працюють у сфері пластичної хірургії, 4 сертифікованих перекладачі, діяльність яких пов'язана з медичною галуззю, три незалежні експерти – пластичні хірурги, та 100 представників когорти населення, яка була сформована із врахуванням гендерних, соціально-побутових, культурних та освітніх характеристик. Валідація відбувалась із застосуванням методу «тест-ретест», визначення індексу Пірсона та критеріями Lawshe.

Результати та обговорення

Після отримання письмового дозволу від авторів анкети, ми провели роз'яснення принципу роботи всім учасникам процесу адаптації та валідації. Спершу було проведено прямий переклад та отримано два незалежні примірники, які були порівняні, обговорені та зведені до єдиного компромісного зразка. Перевага надавалась концептуальній адаптації тексту, порівняно з буквальною. Наступним етапом було проведення зворотного перекладу на мову оригіналу двома іншими лінгвістами та отримання фінального україномовного варіанту анкети шляхом порівняння із першоджерелом та дискусією в сформованій робочій групі. До процесу валідації за методом Lawshe були залучено трьох експертів – пластичних хірургів, які надали свою позицію щодо корисності кожного запитання анкети Body shape questionnaire. Після опрацювання результатів, було встановлено, що індекс валідності кожного питання складає більше 0.7, тобто, всі питання анкети корисні та

важливі. Після завершення валідації, було проведене «польове тестування» анкети на цільовій групі та застосовано додатковий метод валідації «тест-ретест» із інтервалом в місяць та підрахунком індексу Пірсона для кожного питання. Остаточна версія анкети була затверджена із врахуванням зауважень висловлених на кожному з етапів. Усі запропоновані зміни, які увійшли в остаточний варіант опитувальника, були узгоджені з розробником.

Висновки

На основі проведеної роботи, ми отримали україномовну версію опитувальника оцінки якості життя Body shape questionnaire - UA та вважаємо, що даний спосіб транскультурної адаптації та валідації дозволяє отримати якісний інструмент для специфічної оцінки психофізіологічних аспектів різних методів естетичної корекції тіла та оцінки фідбеку пацієнта в пластичній хірургії й може бути застосований щодо всіх опитувальників оцінки якості життя, які не мають аналогів чи перекладів українською мовою.